

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد، شماره ۴۳۱

ارزیابی و درمان جامع سرگیجه‌های با مشاء سیستم دهلیزی

تألیف:

دکتر صادق جعفر زاده

دکتری تخصصی شنوایی شناسی

استادیار دانشگاه علوم پزشکی مشهد

دکتر نوید نوری زاده

متخصص گوش، حلق و بینی

دانشیار دانشگاه علوم پزشکی مشهد

سرشناسه: جعفرزاده، صادق، ۱۳۶۲ -

عنوان و نام پدیدآور: ارزیابی و درمان جامع سرگیجه‌های با منشأ سیستم دهلیزی /تالیف صادق جعفر زاده، نوید نوری زاده.

مشخصات نشر: مشهد: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۱۷۰ ص: مصور، جدول، نمودار.

قروست: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد؛ ۴۳۱.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۹-۱۰۶-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: ص.ع.به انگلیسی: Sadegh Jafarzadeh, Navid Nourizadeh. Comprehensive assessment and treatment of vestibular vertigo

یادداشت: واژه نامه.

موضوع: دهلیز گوش -- بیماری‌ها

Vestibular apparatus -- Diseases موضوع: دهلیز گوش -- بیماری‌ها

موضوع: دهلیز گوش -- بیماری‌ها -- بیماران -- توانبخشی

Vestibular apparatus -- Diseases -- Patients -- Rehabilitation موضوع: دهلیز گوش -- بیماری‌ها -- بیماران -- توانبخشی

موضوع: سرگیجه -- بیماران -- توانبخشی

Vertigo -- Patient -- Rehabilitation موضوع: سرگیجه -- بیماران -- توانبخشی

موضوع: سرگیجه

Vertigo موضوع: تعادل (فیزیولوژی)

موضوع: تعادل (فیزیولوژی)

Equilibrium (Physiology) شناسه افزوده: نوری زاده، نوید، ۱۳۵۸ -

شناسه افزوده: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد

Mashhad University of Medical sciences & Health Services شناسه افزوده: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد

رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ الف ۷ ج / RF ۲۶۰

رده بندی دیویی: ۶۱۷/۸۸۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۴۶۶۷۲

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد، شماره ۴۳۱

ارزیابی و درمان جامع سرگیجه‌های با منشأ سیستم دهلیزی

تالیف:

دکتر صادق جعفر زاده

دکتری تخصصی شنوایی شناسی

استادیار دانشگاه علوم پزشکی مشهد

دکتر نوید نوری زاده

متخصص گوش، حلق و بینی

دانشیار دانشگاه علوم پزشکی مشهد

وزیری، ۱۷۰ صفحه، ۱۰۰ نسخه، چاپ اول، بهار ۱۳۹۷

حق چاپ محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۳	مقدمه مولف
۱۵	فصل ۱- آناتومی و فیزیولوژی سیستم دهلیزی
۱۷	اتریکول و ساکول
۱۹	مجاری نیم دایره‌ای
۲۰	مجرا و ساک آندولنفاتیک
۲۱	آندولنف و پری لنف
۲۱	محتوا و عملکرد آمپول
۲۳	محتوا و عملکرد ماکولا
۲۵	ساختار سلول‌های مویی
۲۸	مکانیسم عملکرد کانال‌های نیم دایره و اندام اتولیت
۳۰	تبدیل سلول‌های مویی
۳۱	پردازش عصبی نورواپتیلوم دهلیزی
۳۲	آوران‌ها و وابران‌های سیستم دهلیزی
۳۳	عصب دهلیزی و مسیرهای مرکزی دهلیزی
۳۷	تغذیه خونی برای لایبرنت
۳۹	فصل ۲ - مکانیسم‌های مرتبط با سیستم دهلیزی و سر گیجه
۳۹	نقش مسیرهای دهلیزی
۳۹	رفلکس وستیبولو اسپانیال (VSR)
۴۱	چگونه یک افت کامل ورودی دهلیزی، عملکرد VSR را تحت تأثیر قرار می‌دهد؟
۴۲	رفلکس وستیبولو اکولار (VOR)
۴۴	چگونه یک افت کامل عملکرد دهلیزی، عملکرد VOR را تحت تأثیر قرار می‌دهد؟
۴۵	آداپتیشن راه‌های دهلیزی
۴۵	پاسخ‌های طبیعی دهلیزی
۴۵	پاسخ‌های مجرای نیم دایره‌ای به چرخش سر
۵۰	پاسخ‌های مجرای نیمه دایره‌ای به گرادیان‌های دمایی
۵۳	پاسخ‌های اندام اتولیت
۵۵	تأثیرات ضایعات در مسیرهای دهلیزی

۵۵	تأثیرات ضایعات دهلیزی محیطی حاد یک‌طرفه
۵۷	جبران دهلیزی پس از ضایعات دهلیزی محیطی یک‌طرفه
۶۴	تأثیرات ضایعات دهلیزی محیطی دو طرفه
۶۵	تأثیرات ضایعات دهلیزی مرکزی
۶۷	نیستگموس خودبخودی پاتولوژیک
۶۹	سرگیجه خوش خیم وضعیتی Benign paroxysmal positional vertigo
۷۰	مکانیسم زیربنای BPPV
۷۴	چکیده
۷۵	فصل ۳ - بیماری‌های سیستم دهلیزی
۷۵	مقدمه
۷۵	تعاریف
۷۶	بیماری‌های ایجاد کننده سرگیجه، گیجی و عدم تعادل
۷۸	بیماری‌های تأثیر گذار بر سیستم دهلیزی
۷۸	سرگیجه خوش خیم وضعیتی یا BPPV
۸۰	پیرگوشی سیستم دهلیزی
۸۰	هیدروپس آندولستاک و بیماری منیر
۸۱	لابیرنتیت
۸۱	نوریت دهلیزی
۸۲	ضربه لابیرنتی
۸۲	وستیبولو پاتی خانوادگی
۸۲	سندرم کوگان
۸۳	میگنون دهلیزی
۸۳	فستول پری لنف
۸۳	دهیسنز کانال نیم دایره فوقانی
۸۴	تومورهای عصب هشتم
۸۴	اتوکسیسیستی
۸۵	ضعف دو طرفه سیستم دهلیزی (BVD)
۸۵	بیماری‌های عروقی سیستم وستیبولار
۸۵	کم شنوایی‌های ناگهانی همراه با سرگیجه
۸۶	کم شنوایی‌های حسی عصبی مادرزادی
۸۷	اتوسیفلیس
۸۷	سندرم بزرگ شدن مجرای وستیبولار
۸۷	مشکلات قلبی عروقی و فشار خون
۸۷	موارد روانشناختی
۸۸	هایپرونتیلیشن
۸۸	کیفیت زندگی در افراد دارای سرگیجه
۸۸	تغییرات رفتاری
۸۹	توانبخشی دهلیزی
۸۹	تکنیک‌های تصویر برداری

۸۹	داروهای ساپرس کننده سیستم دهلیزی
۹۱	فصل ۴ - ارزیابی‌های غربالگری سیستم دهلیزی
۹۱	ارزیابی‌های بیماری سرگیجه خوش خیم وضعیتی یا BPPV
۹۲	ارزیابی‌های مرتبط با حرکات چشمی و رفلکس وستیبولو آکولار (VOR)
۹۳	نیستگموس خودبخودی
۹۳	نیستگموس موقعیتی
۹۳	ارزیابی‌های اکولوموتور
۹۳	گیز یا نگاه خیره
۹۳	تعقیبی
۹۳	ساکاد
۹۳	هلمایگ هداپمالس یا هد تراست
۹۴	حدت یا دینامیک
۹۵	نیستگموس تکان دادن سر
۹۵	نیستگموس ایجاد شده پس از مانور والسالوا
۹۶	آزمون کاربک کبراک
۹۶	نیستگموس در روند نشستن
۹۷	انحراف اریس و واکنش‌های چشمی
۹۸	ارزیابی‌های تعادلی و ارزیابی‌های مرتبط با رفلکس وستیبولو اسپینال (VSR)
۹۸	رمبرگ
۹۹	رمبرگ حساس شده
۹۹	ایستادن روی یک پا (Single leg stance)
۹۹	راه رفتن فوکودا
۱۰۰	آزمون اشاره کردن یا Past pointing
۱۰۱	راه رفتن جفتی
۱۰۱	آزمون clinical test of sensory interaction in balance (CTSIB)
۱۰۲	آزمون‌های جانبی
۱۰۲	ارزیابی کاهش فشار خون ارتواستاتیک
۱۰۲	آزمون گلیسرول برای هیدروپس آندولنفاتیک
۱۰۳	فصل ۵ - ارزیابی‌های کلینیکی سیستم دهلیزی
۱۰۳	ارزیابی‌های کلینیکی
۱۰۵	تاریخچه گیری نورو اتولوژیک
۱۰۷	آزمون‌های بررسی کننده سیستم دهلیزی
۱۰۷	ارزیابی ادیومتری
۱۰۷	قرینگی شنوایی
۱۰۸	بررسی کانال گوش و پرده تمپان
۱۰۸	آزمون‌های مجاری نیم دایره
۱۰۸	ویدیونیستگموگرافی و الکترونیستگموگرافی
۱۱۱	آزمون‌های اکولوموتور
۱۱۲	نیستگموس خود به خودی
۱۱۳	نیستگموس تکان دادن سر
۱۱۳	نیستگموس هایپر و نتیلیشن

۱۱۴	ارزیابی‌های سرگیجه خوش خیم وضعیتی
۱۱۵	نیستاگموس پوزیشنال یا موقعیتی
۱۱۶	آزمون کالریک
۱۱۸	صندلی چرخان
۱۲۰	پارامتر فاز
۱۲۱	پارامتر بهره
۱۲۱	پارامتر غیر قرینگی
۱۲۲	آزمون Step
۱۲۳	آزمون هد ایمپالس با Video – head impulse test (vHIT)
۱۲۴	مقایسه آزمون هد ایمپالس و ویدیو نیستاگموگرافی
۱۲۵	ارزیابی‌های اندام اتولیت
۱۲۵	آزمون سیل ماهیچه ای برانگیخته از سیستم دهلیزی یا VEMP
۱۲۸	آزمون subjective visual vertical (SVV)
۱۲۸	ارزیابی هیدروپس اندام‌اتاتیک
۱۲۸	آزمون الکتروکوکال گرافی
۱۲۹	بررسی موارد نوروپاتی شنوایی
۱۳۰	پوسچروگرافی
۱۳۱	طبقه بندی حسی (sensory organization test)
۱۳۳	کنترل حرکتی (motor control test)
۱۳۴	کاربردهای پوسچروگرافی
۱۳۵	بررسنامه‌ها و مقیاس‌های ارزیابی سرگیجه و عدم تعادل
۱۳۵	پرسشنامه معلولیت سرگیجه با Dizziness/Horizon Inventory
۱۳۷	مقیاس اطمینان به حفظ تعادل در فعالیت‌های حسی یا Activities Specific Balance Confidence Scale
۱۳۸	مقیاس تعادلی برگ یا Berg balance scale
۱۴۱	کسر حساسیت به حرکت یا Motion Sensitivity Quotient
۱۴۳	فصل ۶- فرایند درمان سرگیجه و عدم تعادل دهلیزی با تاکید بر توانبخشی دهلیزی
۱۴۳	وضعیت کلی درمان بیماران دارای سرگیجه وعدم تعادل
۱۴۴	کلیاتی در مورد درمان دارویی برای سرگیجه
۱۴۴	کلیاتی در مورد درمان‌های جراحی برای سرگیجه
۱۴۵	برنامه‌های توانبخشی دهلیزی و تعادل
۱۴۶	توانبخشی دهلیزی برای درمان سرگیجه خوش خیم وضعیتی یا BPPV
۱۵۱	اصول کلی توانبخشی دهلیزی و تعادل برای درمان سرگیجه و مشکلات تعادلی
۱۵۴	گزارش بیماران
۱۵۹	منابع
۱۶۱	کلمات اختصاری
۱۶۳	فهرست واژگان

مقدمه مولفین

آسیب سیستم دهلیزی، دلیل ایجاد سرگیجه و عدم تعادل در بسیاری از بیماران مراجعه کننده به پزشک می باشد. در بررسی های مختلفی از جمله سرگیجه خوش خیم وضعیتی، بیماری منیر، لابیرنتیت، نوریت دهلیزی، دهسنز کانال نیم دایره فوقانی، فیستول پری لنف، تومورهای عصب هشتم، اتوکسیستی، بیماری های روانمور و ... می توانند به سیستم دهلیزی آسیب بزنند و باعث ایجاد سرگیجه، عدم تعادل و سیلونی شود.

در کتاب حاضر، نویسندگان با استفاده از منابع جدید و مناسب، نخست به شرح مکانیسم های مرتبط با سرگیجه دهلیزی پرداخته اند و سپس روند ارزیابی جامع سیستم دهلیزی بوسیله آزمون های غربالگری و کلینیکی را معرفی نموده اند. در نهایت فرآیندهای درمانی و توانبخشی دهلیزی این بیماران با ذکر مثال هایی بررسی شده است.

امیدواریم که مجموعه پیش رو بتواند به شناخت، تشخیص و درمان بهتر بیماری های سیستم دهلیزی کمک نماید.